Av. Reyhan KILINÇ

KAMU YÖNETİMİNDE MOBBİNG

FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2026

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Genel Yayın No | General Publication Number: 1414
Sertifika no | Certificate Number: 77398

Filiz Kitabevi
Yayın No | Publication Number: 2026/164

Kitap Adı: Kamu Yönetiminde Mobbing: Kamu Kurumu Çalışanlarının Maruz Kaldıkları Mobbing
Book Title: Mobbing In Public Administration: An Analysis Of Legal Decisions On Mobbing To Public Officials
ISBN: 978-625-5007-47-6
DOI: doi.org/10.64161/filiz.9786255007476

Yazar(lar) | Author(s): Av. Reyhan KILINÇ | orcid.org/0009-0001-8797-8612

Konu Kategorisi | Subject Categories: Kamu Yönetimi | Public Administration

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book - Monograph
Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish
Ebat | Dimensions: 16 x 23 cm
Baskı Sayısı | Edition: 1
Sayfa Sayısı | Pages: 183

Yayım Tarihi | Publication Date: Ekim 2026 | October 2026
Yayım Yeri | Place of Publication: İstanbul, Türkiye
Mizanpaj | Layout: Vildan YAVUZ
Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti. (Sertifika no: 77398)

© All rights reserved | Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Mollahüsrev Mah. Cemalyener Tosyalı Cad. No: 57A
Vefa-Fatih / İstanbul • Tel: +90 (212) 527 07 18
www.filizkitabevi.com • bilgi@filizkitabevi.com

ÖN SÖZ

Araştırmamı başarıyla tamamlamanın mutluluğunu yaşamaktayım. Bu mutluluğu bana nasip eden Rabbime hamd ve şükürlerimi sunarım. Her ne kadar bu çalışmanın kapağında yalnızca benim ismim yer alsa da, ortaya çıkmasında ve tamamlanmasında pek çok kişinin emeği, desteği, teşviki ve katkısı bulunmaktadır. Bu nedenle araştırma sürecimin her aşamasında yanımda olan ve bu çalışmanın tamamlanmasında katkı sunan herkese teşekkür etmeyi borç bilirim. Yüksek lisans eğitimim boyunca, ders döneminden tez sürecinin sonuna kadar her aşamada yanımda olan; engin bilgi birikimi, tecrübesi, kıymetli yönlendirmeleri ve akademik rehberliğiyle bana destek veren değerli danışmanım Prof. Dr. Volkan Göçoğlu'na en içten teşekkür ve şükranlarımı sunarım. Çalışmamın her satırında kendisinin emeğini ve katkılarını hissetmek benim için büyük bir onurdur. Araştırma konumun belirlenmesi sürecinde yol gösteren, fikirleriyle çalışmamın şekillenmesine katkı sağlayan ve araştırma boyunca beni yüreklendiren kıymetli hocam Prof. Dr. Mustafa Fişne'ye teşekkür ve minnetlerimi sunarım. Aklımı, fikrimi, azmimi, sebatımı, ufkumu, istikrarımı, izanımı, irfanımı ve hayallerimi emekleriyle şekillendiren; hayatımın her döneminde yanımda olan, fedakârlıkları, duaları ve bana olan sarsılmaz inançlarıyla en büyük destekçilerim olan kıymetli annem Adile Kılınç'a ve babam Celaleddin Kılınç'a sonsuz teşekkür ve şükranlarımı sunarım. Bu çalışmayı tamamlamamdaki en büyük motivasyon kaynakları onlar olmuştur. Çalışmamın başlangıcından sonuna kadar sevgilerini, desteklerini ve ilgilerini hiçbir zaman esirgemeyen; gerektiğinde kaynaklara ulaşmam konusunda yardımcı olan sevgili kız kardeşlerim Nurdan Kılınç'a ve Ümran Kılınç'a gönülden teşekkür ederim. Araştırmanın içerik analizi sürecinde, yargı kararlarının tasnif edilmesi ve incelenmesi aşamalarında özveriyle destek olan Hukuk Fakültesi öğrencisi Halime Gözeler'e kıymetli katkıları ve emeği dolayısıyla içtenlikle teşekkür ederim. Yüksek lisans eğitimim boyunca motive edici sözleriyle yanımda olan, bu sürecin başarıyla sonuçlanacağına duydukları inançla beni her zaman destekleyen kıymetli arkadaşlarım Nimet Uzunçarşılı Hayla'ya, Av. Ayşen Coşkun'a, Av. Gamze Yeşilyurt'a, Av. Hanife Kılınç'a ve Mihriban Gelen'e teşekkürlerimi sunarım. Yüksek lisans sürecinde tanışma ve birlikte çalışma imkânı bulduğum değerli arkadaşlarıma da teşekkür ederim. Lisans eğitimimi aldığım Bursa Uludağ Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü ile Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin değerli akademisyenlerine, bugünlere ulaşmamda sağladıkları katkılar ve bana kazandırdıkları bilgi birikimi dolayısıyla teşekkür ederim. Üzerimde emeği bulunan ilkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerimi de anmadan geçemem. Bir öğrencinin hayatındaki en büyük şans-

lardan birinin iyi öğretmenlerle karşılaşmak olduğuna inanıyorum. Kendimi bu anlamda oldukça şanslı hissediyorum. Öğretmenlik mesleğini yalnızca sınıf ortamıyla sınırlandırmayan, öğrencileriyle eğitim hayatı sonrasında da ilgilenmeye devam eden ve üzerimde emekleri bulunan tüm öğretmenlerime sonsuz teşekkür ve minnetlerimi sunarım. Lise stajım sırasında tanıma fırsatı bulduğum ve bugün mesleğimi de icra ettiğim Bolvadin Adliyesi'nin tüm çalışanlarına; bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşmaları, samimi yaklaşımları, muhabbetleri ve destekleri dolayısıyla teşekkür ederim. Araştırmamın kaynak taraması sürecinde kütüphanelerindeki eserlerden yararlanmama imkân sağlayan ve ihtiyaç duyduğum kaynaklara ulaşmam konusunda destek olan Bolvadin'deki kıymetli meslektaşlarıma da teşekkürlerimi sunarım. Araştırmanın savunma jürisinde yer alan Doç. Dr. Aysun Öcal'a ve Dr. Öğr. Üyesi Kerim Çınar'a çalışmama sundukları değerli katkılar, yönlendirmeler ve değerlendirmeleri dolayısıyla teşekkürlerimi sunarım. Bu uzun ve zaman zaman zorlu süreç boyunca karşılaştığım güçlükler karşısında vazgeçmeyip, azim ve kararlılıkla çalışmayı sürdürmüş olmaktan dolayı kendime de teşekkür etmek isterim. Çünkü bu çalışma yalnızca akademik bir sürecin değil; sabrın, emeğin, gayretin, inancın ve vazgeçmemenin de bir sonucudur. Son olarak; tezimi kitaplaştırarak yayımlanmasını üstlenen Filiz Kitabevi değerli yönetici ve çalışanlarına da özverili çalışmaları için çok teşekkür ederim. Bu araştırmanın, kamu kurumlarında mobbing olgusunun daha iyi anlaşılmasına ve konuya ilişkin akademik literatüre mütevazı da olsa bir katkı sunmasını temenni ederim.

Reyhan KILINÇ

2026, Afyonkarahisar

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ III
İÇİNDEKİLER V
TABLOLAR LİSTESİ IX
ŞEKİLLER LİSTESİ IX
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ XI

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM
FARKLI BOYUTLARIYLA MOBBİNG

1. MOBBİNG: KAVRAM VE UNSURLARI 7
2. MOBBİNGİN BENZER KAVRAMLARDAN FARKI 16
   2.1. İŞ YERİ STRESİ İLE MOBBİNG ARASINDAKİ FARK 16
   2.2. İŞ YERİNDE KABALIK İLE MOBBİNG ARASINDAKİ FARK 17
   2.3. İŞ YERİNDE ÇATIŞMA İLE MOBBİNG ARASINDAKİ FARK 18
   2.4. İŞ YERİNDE ZORBALIK (BULLYİNG) İLE MOBBİNG ARASINDAKİ FARK 19
   2.5. ŞİDDET İLE MOBBİNG ARASINDAKİ FARK 19
   2.6. SATAŞMA İLE MOBBİNG ARASINDAKİ FARK 20
   2.7. HAKSIZ TAKİP (STALKİNG) İLE MOBBİNG ARASINDAKİ FARK 21
   2.8. İŞ YERİNDE CİNSEL TACİZ İLE MOBBİNG ARASINDAKİ FARK 22
3. MOBBİNG TARAFLARI 25
   3.1. MOBBİNG MAĞDURU 25
   3.2. MOBBİNG FAİLİ (SALDIRGAN, ZORBA, UYGULAYICI, TACİZCİ, MOBBER) 27

3.3. MOBBİNG İZLEYİCİLERİ (TANIKLAR, SEYİRCİLER) 31
4. MOBBİNG DAVRANIŞLARININ UYGULANMA YÖNÜ.....33
4.1. DİKEY İLİŞKİDE MOBBİNG 34
4.2. YATAY İLİŞKİDE MOBBİNG 36
4.3. SİBER MOBBİNG (DİJİTAL İLİŞKİDE MOBBİNG, E-MOBBİNG) 37
5. MOBBİNG UYGULANMASINA NEDEN OLAN FAKTÖRLER 40
5.1. MAĞDURDAN KAYNAKLANAN FAKTÖRLER 40
5.2. FAİLDEN KAYNAKLANAN FAKTÖRLER.....42
5.3. KURUMDAN KAYNAKLANAN FAKTÖRLER 43
5.4. SOSYAL FAKTÖRLER 46
6. MOBBİNGİN ETKİLERİ 46
6.1. MOBBİNGİN MAĞDUR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....47
6.2. MOBBİNGİN KURUM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ 50
6.3. MOBBİNGİN FAİL ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ 51
6.4. MOBBİNGİN ÜLKE VE TOPLUM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ 51
6.5. MOBBİNGİN AİLE HAYATINA ETKİLERİ 53
7. MOBBİNGLE MÜCADELE STRATEJİLERİ.....53
7.1. BİREYSEL MÜCADELE 53
7.2. TOPLUMSAL MÜCADELE 56
7.3. KURUMSAL MÜCADELE.....56
7.4. HUKUKSAL MÜCADELE 58
8. MOBBİNG SAYILAN DAVRANIŞLAR 60

İKİNCİ BÖLÜM

KAMU KURUMU VE ÇALIŞANLARI

1. KAMU KURUMU VE PERSONEL SİSTEMİ 63
1.1. KAMU PERSONELİNİN ÇEŞİTLİ AÇILARDAN SINIFLANDIRILMASI 65
1.2. KAMU KURUMUNUN KAMU HİZMETİ SUNUMUNDA İSTİHDAM ŞEKİLLERİ.....67
2. KAMU YÖNETİMİNDE ÖRGÜT, BÜROKRASİ VE MOBBİNG İLİŞKİSİ.....70

3. KAMU PERSONELİNİN MOBBİNGE KARŞI İZLEYEBİLECEĞİ HUKUKİ KORUNMA VE BAŞVURU YOLLARI 77
3.1. MOBBİNG MAĞDURU OLAN KAMU GÖREVLİSİNİN HAKLARI 77
3.1.1. Çalışmaktan Kaçınma Hakkı 78
3.1.2. Şikâyet Hakkı 78
3.1.3. Tazminat Hakkı 79
3.1.4. İsnat ve İftiralara Karşı Korunma Hakkının Talep Edilmesi 79
3.1.5. Memurun Başka Bir Yere Naklen Atanmayı İsteme Hakkı 80
3.2. İDARİ (YARGI DIŞI) BAŞVURU YOLLARI 80
3.2.1. İdareye Şikâyet Başvurusu 81
3.2.2. Kamu Denetçiliği Kurumuna (Ombudsmanlık'a) Başvuru 82
3.2.3. Kamu Görevlileri Etik Kuruluna Başvuru 84
3.2.4. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna Başvuru 86
3.2.5. İş Sağlığı ve Güvenliği Kuruluna Başvuru 88
3.2.6. Psikolojik Tacizle Mücadele Kurulu 89
3.2.7. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine (CİMER'e) Başvuru 89
3.3. MOBBİNGE KARŞI YARGISAL BAŞVURU YOLLARI 90
3.3.1. Mobbinge Karşı Koruyucu Davalar 91
3.3.1.1. Mobbing Saldırı Tehlikesinin Önlenmesi Davası 92
3.3.1.2. Mobbing Saldırısına Son Verilmesi Davası 92
3.3.1.3. Mobbing Saldırısının Hukuka Aykırılığının Tespiti Davası 93
3.3.2. Cumhuriyet Başsavcılığına Şikâyette Bulunma 94
3.3.3. İdari Yargı 95
3.3.3.1. İdari İşlemler Nedeniyle Tam Yargı Davası Açılması 96
3.3.3.2. İdari İşlemler Nedeniyle İptal Davası Açılması 97
3.3.4. Kanun Yolu 98
3.3.4.1. İstinaf Kanun Yolu 99
3.3.4.2. Temyiz Kanun Yolu 100
3.3.4.3. Kanun Yararına Temyiz Kanun Yolu 100
3.3.4.4. Yargılamanın Yenilenmesi Kanun Yolu 101
3.3.5. Anayasa Mahkemesine Mobbing Nedeniyle Bireysel Başvuru 101

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA: KAMU KURUMU ÇALIŞANLARININ MARUZ KALDIKLARI MOBBİNG HAKKINDAKİ HUKUKİ KARARLAR ÜZERİNE BİR ANALİZ

1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE KAPSAMI 103
2. ARAŞTIRMANIN SINIRLARI 104
3. ARAŞTIRMA EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ 105
4. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ 105
5. ARAŞTIRMANIN BULGULARI 108
5.1. UYUŞMAZLIKLARIN DEMOGRAFİK GÖRÜNÜMÜ VE KURUMSAL DAĞILIMI 108
5.2. İDARİ YETKİNİN KULLANIMI VE ÇALIŞMA ORTAMINA YÖNELİK BASKILAR 114
5.3. KİŞİLİK HAKLARINA İHLAL, PSİKOLOJİK BASKI VE DOĞRUDAN ŞİDDET BOYUTU 121
6. TARTIŞMA 128
6.1. GİRİŞ VE EĞİLİMLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ 128
6.2. İDARİ GÜCÜN BİR "SİLAH" OLARAK KULLANIMI 130
6.3. PASİFİZE ETME VE SÜRGÜN POLİTİKALARI 132
6.4. İTİBAR SUİKASTI, PSİKOLOJİK VE FİZİKSEL/CİNSEL ŞİDDET 133
6.5. DİLEKÇELERİN MUĞLAKLIĞI 136
6.6. POLİTİKA KAPSAMI 138
SONUÇ 141
KAYNAKÇA 149

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. İncelenen Karar Türlerinin Mahkeme ve Yıllara Göre Dağılımı 108
Tablo 2. İncelenen Karar Türlerinde Tespit Edilen Meslek Grupları 111
Tablo 3. Maruz Kalınan Mobbing Eylemi Olan Çalışma Koşullarının Kasıtlı Olarak Bozulması 115
Tablo 4. Maruz Kalınan Mobbing Eylemi Olan Sosyal Dışlama ve İzolasyon 117
Tablo 5. Maruz Kalınan Mobbing Eylemi Olan Yetkinin Kötüye Kullanılması ve İdari Baskı Yoluyla Mobbing 119
Tablo 6. Maruz Kalınan Mobbing Eylemi Olan Mesleki İtibarın Zedelenmesi ve Değersizleştirme 121
Tablo 7. Maruz Kalınan Mobbing Eylemi Olan Psikolojik Baskı, Ayrımcı ve Aşağılayıcı Davranışlar 123
Tablo 8. Maruz Kalınan Mobbing Eylemi Olan Tehdit, Fiziksel Saldırı ve Özel Mobbing Türleri 125
Tablo 9. Maruz Kalınan Mobbing Eyleminin Dilekçelerde Tanımsız Bırakılması, Eylemin Açıklanmaması 127

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. İş Yerlerinde Mobbingin Etkileri.....49
Şekil 2. Araştırma Yöntem Haritası 107